

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie ze skargi S.M.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez Prokuratora Okręgowego
w Gdańsku w sprawie o sygn. [...],

z udziałem Skarbu Państwa - Prokuratora Okręgowego w Gdańsku

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 10 lutego 2026 r.:

oddala skargę.

Adam Redzik Oktawian Nawrot Paweł Wojciechowski

UZASADNIENIE

Skargą datowaną na 30 grudnia 2025 r. obrońca podejrzanego S.M., wniósł
o: (1) stwierdzenie, że w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez
Prokuratora Okręgowego w Gdańsku, sygn. [...], nastąpiło naruszenia prawa
skarżącego do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, oraz (2)
przyznanie skarżącemu sumy pieniężnej w wysokości 20 000 zł.

W uzasadnieniu skargi podniesiono, że śledztwo trwa dłużej,
niż jest to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych,
które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, przekraczając przy tym trzymiesięczny
termin ustawowy ponad trzydzieści pięć razy. Podkreślono również,

że postępowanie toczy się już przeszło 8 lat, zaś w ciągu ostatnich sześciu lat nie wykonano żadnych czynności z udziałem skarżącego. Zdaniem skarżącego w sprawie nie są podejmowane decyzje merytoryczne i pomimo, że przeprowadzono już końcowe zaznajomienie z materiałami, śledztwo nie zostało zakończone. W ocenie obrońcy podejrzanego czynności śledztwa nie są prowadzone sprawie ani nie wymagają tak długiego czasu.

W odpowiedzi na skargę z 26 stycznia 2026 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego), prokurator Prokuratury Okręgowej w Gdańsku wniósł o jej oddalenie jako niezasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „u.s.p.p.”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Stosownie do art. 2 ust. 2 u.s.p.p., dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania

od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

2. Przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy trzykrotnie oddalał skargi złożone przez obrońcę podejrzanego na przewlekłość postępowania [...]: postanowieniem z 24 lipca 2019 r., sygn. I KSP 1/19, postanowieniem z 9 grudnia 2021 r., sygn. I KO 46/21 oraz postanowieniem z 7 listopada 2023 r., I NSP 210/23.

W uzasadnieniu postanowienia z 24 lipca 2019 r. Sąd Najwyższy m.in. wskazał, że jakkolwiek postępowanie trwa od stycznia 2017 r., to w świetle realiów tego skomplikowanego śledztwa nie można przyjąć, iż jest ono prowadzone przewlekłe, czy opieszale. Sama długotrwałość postępowania nie przesądza bowiem, że doszło do jego przewlekłości, która zachodzi dopiero wtedy, gdy postępowanie jest prowadzone rozwlekłe, ponad konieczność wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych niezbędnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Chodzi bowiem o to, by czynności zmierzające do wydania decyzji procesowych kończących dany etap procesu karnego „odbywały się właśnie bez zbędnej zwłoki, bez nieuzasadnionego opóźnienia”.

W uzasadnieniu postanowienia z 9 grudnia 2021 r. Sąd Najwyższy wskazał, że o przewlekłości postępowania nie stanowi automatycznie samo przekroczenie terminów śledztwa czy dochodzenia, określonych w art. 310 k.p.k. i art. 325 i k.p.k., należy bowiem brać także pod uwagę przedmiot prowadzonego postępowania. Zwłaszcza śledztwa dotyczące przestępczości zorganizowanej, gospodarczej czy karno-skarbowej, będą z zasady wymagać więcej czasu, zaś ocena przewlekłości musi uwzględniać i te okoliczności.

W uzasadnieniu postanowienia z 7 listopada 2023 r. Sąd Najwyższy podzielił powyższe poglądy, a dodatkowo uwzględnił sytuację epidemiczną, która utrudniała, a niekiedy i uniemożliwiała sprawne wykonywanie czynności procesowych.

3. Postępowanie w sprawie trwa od stycznia 2017 r. Początkowo prowadzone było pod sygn. [...] przez Prokuraturę Okręgową w Warszawie, następnie zaś sprawa została przekazana Prokuraturze Okręgowej w Poznaniu. Od

17 grudnia 2019 r. sprawa prowadzona jest przez Prokuraturę Okręgową w Gdańsku, Wydział do spraw Wojskowych, sygn. [...].

Jak wskazał w odpowiedzi na skargę prokurator, „z uwagi na ustalone w toku śledztwa powiązania podmiotowo-przedmiotowe, w ramach śledztwa realizowane są również czynności związane z weryfikacją tego czy w latach 2012-2016 w Warszawie i innych miejscowościach, doszło do nieprawidłowości przy dostawach sprzętu meteorologicznego realizowanych przez firmy: „C. Sp. J. z siedzibą w B. i M. z siedzibą w S. na rzecz S. i ich odbiorze, a polegających na: dostarczeniu, przez ww. firmy, przy realizacji kolejnych organizowanych przez Jednostkę Wojskową [...] na rzecz S. postępowań przetargowych na zakup [...], sprzętu który nie spełniał wymagań określonych przez Zamawiającego w SIWZ oraz czy wykonawca wprowadzał w błąd Dowódcę Jednostki Wojskowej [...] w składanych oświadczeniach ofertowych wskazując, że poszczególne składniki dostarczanych systemów, a zwłaszcza ich jednostki centralne, jak również [...] i inne podzespoły spełniają wymagania określone w SIWZ, w tym co do wagi poszczególnych elementów, przy czym przedstawiciele ww. firm działali w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i na szkodę zamawiającego, doprowadzając go do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, to jest o popełnienie przestępstwa określonego w art. 286 § 1 k.k. Nadto przedmiotem tego śledztwa jest weryfikacja okoliczności w zakresie niedopełnienia obowiązków służbowych i przekroczenia uprawnień przez żołnierzy z [...], w tym [...], w zakresie czynności związanych z odbiorem w/w sprzętu [...], dostarczanego przez firmy „C. Sp. J. i M. w ramach prowadzonych komisyjnie odbiorów technicznych na rzecz ww. Służby, bez dokładnego sprawdzenia parametrów technicznych dostarczonego sprzętu z wymaganiami SIWZ i umowy, i działanie tym w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez ww. firmy i na szkodę interesu publicznego, to jest o popełnienie przestępstwa z art. 231 § 2 k.k. i inne” (k. 3 *verte* – 4).

Jak wskazano powyżej, czynności podejmowane w sprawie do sierpnia 2023 r. stanowiły przedmiot oceny Sądu Najwyższego i Sąd nie stwierdził przewlekłości postępowania.

W odpowiedzi z 26 stycznia 2026 r. prokurator, na 34 stronach, wymienił czynności dowodowe wykonane w śledztwie od momentu wniesienia

skargi na przewlekłość postępowaniami rozpoznanej przez Sąd Najwyższy postanowieniem z 7 listopada 2023 r., sygn. I NSP 210/23, mające na celu zebranie dowodów w zakresie wstępnie ustalonych nieprawidłowości związanych z postępowaniami przetargowymi będącymi przedmiotem śledztwa, ich udokumentowaniem, przesłuchaniem świadków, dokonaniem oględzin, zebraniem dodatkowej dokumentacji, uzyskaniem opinii biegłego i wykonaniem analiz, jak również zebraniem danych o stosunkach, które łączyły osoby podejrzane i inne osoby będące w zainteresowaniu śledztwa, w tym: przesłuchanie świadków, wykonanie analizy materiałów śledztwa, zapoznając się z całym materiałem dowodowym przeanalizowano tj.: 40 tomów akt głównych, 26 tomów materiałów śledztwa z wykonanych czynności we wskazanych jednostkach, 3 tomów dokumentacji z [...], 3 tomów dokumentacji z [...], ok. 17 000 stron innych dokumentów, przedstawianie zarzutów, wydanie postanowienia o powołaniu [...] do wydania opinii.

Jednocześnie prokurator wyjaśnił, że z uwagi na obszerność materiału dowodowego, analiza trwała znacznie dłużej niż uprzednio planowano. Nadto w jej wyniku ujawniono potrzebę uzyskania dodatkowych dokumentów i wykonania dodatkowych czynności, które następnie konsekwentnie wykonywano.

Analiza całokształtu czynności podejmowanych przez Prokuraturę Okręgową w Gdańsku w kontekście przesłanek określonych w art. 2 u.s.p.p. prowadzi do wniosku, że podejmowane one były bez zbędnej zwłoki.

Prokurator wskazał ponadto, że prowadzone postępowanie jest skomplikowane pod względem prawnym i faktycznym, co znalazło potwierdzenie w ocenie dokonanej przez Sąd Najwyższy już w postanowieniu z 9 grudnia 2021 r. Obejmuje ono liczne, obszerne, powiązane ze sobą podmiotowo i przedmiotowo okoliczności i wątki związane z będącymi jego przedmiotem nieprawidłowościami, które dotyczą przetargów publicznych na zakup wysoce specjalistycznego sprzętu [...] dla Sił Zbrojnych RP w okresie lat 2012 - 2016. Było to podstawą do przeprowadzenia licznych czynności procesowych.

Jednocześnie zgodzić się należy z prokuratorem, a zarazem oceną dokonaną przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z 9 grudnia 2021 r., że z uwagi

na wskazane powiązania, przeprowadzenie kompleksowego postępowania dowodowego wynikało z potrzeby realizacji dyrektywy zawartej w art. 297 § 1 k.p.k. oraz w art. 34 § 1 k.p.k., tak aby zagwarantować możliwe pełne wyjaśnienie wszystkich okoliczności, doprowadzenie do precyzyjnego określenia ról poszczególnych osób, które były odpowiedzialne za ujawnione w toku śledztwa nieprawidłowości oraz po zakończeniu tych czynności, ewentualne całościowe sformułowanie i uzupełnienie tym osobom stawianych im zarzutów w sposób, który będzie obejmował wszystkie stwierdzone w toku śledztwa nieprawidłowości oraz zapewni właściwe i pełne dokonanie prawno-karnej oceny ich czynów. Z tych względów celowe było prowadzenie jednego postępowania, gdyż prowadząc je oddzielnie wiele czynności procesowych takich jak oględziny sprzętu, dokumentacji przetargowej, przesłuchiwanie części świadków, wykorzystanie wniosków z przeprowadzonych badań przez biegłych w odniesieniu do poprzednio zakupionego sprzętu, który podlegał oględzinom, byłoby utrudnione, dublowane i bardziej długotrwałe oraz odnosiłoby się fragmentarycznie do poszczególnych okoliczności, nie dając jednocześnie obrazu wszystkich połączonych ze sobą zachowań ustalonych osób w tym okresie.

4. Dodatkowo zauważyć należy, że przedstawiając przebieg postępowania, obrońca podejrzanego przedstawił wyłącznie część czynności podejmowanych w latach 2017–2020. Prawdliwość tych czynności, jak zauważył sam obrońca podejrzanego, stanowiła już przedmiot oceny Sądu Najwyższego – Sąd Najwyższy oddalił skargi na przewlekłość postępowania przygotowawczego. Rozumowanie odwołujące się do wskazanych wyżej okoliczności, w realiach niniejszej skargi, uznać więc należy za dotknięte błędem *non sequitur*.

5. Mając powyższe na względzie stwierdzić należy, że nie nastąpiło naruszenie prawa podejrzanego do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym bez nieuzasadnionej zwłoki. W związku z tym Sąd Najwyższy oddalił skargę na podstawie art. 12 ust. 1 u.s.p.p.

Adam Redzik Oktawian Nawrot Paweł Wojciechowski

[P.Sz.]